

PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG NGHIỆP HUYỆN PHONG ĐIỀN, THÀNH PHỐ CẦN THƠ

TRƯƠNG TRÍ THÔNG, NGUYỄN TRỌNG NHÂN
NGUYỄN HUỲNH PHƯỚC THIÊN

Tóm tắt: Huyện Phong Điền (thành phố Cần Thơ) có thể mạnh phát triển du lịch nông nghiệp. Trong thời gian qua, du lịch nông nghiệp huyện Phong Điền được đầu tư và phát triển mạnh mẽ. Tuy nhiên, du lịch nông nghiệp còn một số khó khăn, phát triển chưa tương xứng với thế mạnh vốn có. Nghiên cứu sử dụng phương pháp phỏng vấn sâu, phương pháp quan sát thực địa, phân tích SWOT để phân tích thực trạng du lịch nông nghiệp và đề xuất bảy nhóm giải pháp phát triển du lịch nông nghiệp tại huyện Phong Điền thời gian tới.

Từ khoá: du lịch nông nghiệp, Phong Điền, Cần Thơ

AGRITOURISM DEVELOPMENT IN PHONG DIEN DISTRICT, CAN THO CITY

Abstract: Phong Dien district (Can Tho city) acquires strengths for agritourism development. In recent times, agritourism in Phong Dien district has been invested and developed remarkably. However, agritourism in this district has still faced some difficulties and its development has not been commensurate with the locality's inherent strengths. This research employed in-depth interview and field observation methods along with SWOT analysis to examine current status of and propose seven groups of solutions for agritourism development in Phong Dien district in the upcoming time.

Keywords: agritourism, Phong Dien, Can Tho

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Khai thác tiềm năng du lịch đã trở thành trọng tâm của kế hoạch phát triển kinh tế ở cả các nước phát triển và đang phát triển [21]. Sự gia tăng của khách du lịch độc lập, tìm kiếm một kỳ nghỉ ở vùng nông thôn, sản xuất nông nghiệp đã bổ sung thêm một khía cạnh mới cho ngành du lịch [19, 24]. Với mong muốn được xem nơi sản xuất nông nghiệp thực sự hoạt động như thế nào và trải nghiệm quá trình sản xuất, đời sống ở vùng nông thôn, đây là một trong những tiền đề về nhu cầu của thị trường du lịch nông nghiệp (DLNN) [22].

Có nhiều khái niệm khác nhau về DLNN, nhưng nhìn chung các nhà nghiên cứu mô tả DLNN là sự hợp nhất giữa ngành du lịch và hoạt động nông nghiệp [23, 18]. Rong-Da Liang cho rằng, DLNN là một loại hình du lịch đặc biệt

được kết hợp với các sản phẩm nông nghiệp [20]. Theo Blacka và cộng sự, DLNN là hoạt động du lịch nhằm thu hút du khách đến một khu vực hoặc các khu vực nông nghiệp [15]. Cũng có khái niệm cho rằng DLNN là hình thức du lịch giới thiệu các hoạt động thực tiễn trong sản xuất nông nghiệp, như vườn trái cây, trang trại nông lâm kết hợp, trang trại trồng thảo dược và các trang trại chăn nuôi động vật... [5]. Ngoài ra, DLNN được hiểu là hình thức tham gia của du khách tại các không gian gắn liền với hoạt động nông nghiệp nhằm thỏa mãn các nhu cầu ngắm cảnh, tìm hiểu, trải nghiệm [6].

Tại Việt Nam, DLNN được phát triển theo dòng sản phẩm du lịch sinh thái nông nghiệp như tham quan làng cổ, đồi chè, trang trại bò sữa, một ngày làm nông dân, thưởng ngoạn

ruộng bậc thang mùa lúa chín, trồng rau, du lịch miệt vườn, chợ nổi, cù lao... [2], một số mô hình DLNN như thưởng thức văn hoá trà, mô hình hợp tác xã nông nghiệp, nông nghiệp công nghệ cao, mô hình cộng đồng... [13].

Trong bài viết này, khái niệm DLNN là hoạt động du lịch được diễn ra ở nơi có sản xuất nông nghiệp, tại đây khách du lịch sẽ tham gia vào các hoạt động trải nghiệm liên quan đến quá trình sản xuất nông nghiệp nhằm mục đích hoài niệm, tìm hiểu, giải trí, khám phá... qua đó góp phần đáp ứng nhu cầu du lịch của du khách cũng như nâng cao giá trị sản phẩm nông nghiệp và chất lượng cuộc sống của người nông dân địa phương [14] được nhóm nghiên cứu cho rằng là phù hợp với nghiên cứu này.

Huyện Phong Điền (thành phố Cần Thơ) được thiên nhiên ưu đãi với nguồn tài nguyên du lịch phong phú, đa dạng. Huyện có vị trí địa lý và khả năng tiếp cận thuận lợi, nguồn tài nguyên DLNN (tự nhiên và văn hoá) đa dạng và hấp dẫn, cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật đầy đủ, chính sách ưu tiên phát triển DLNN, nguồn lao động du lịch dồi dào [14]. Do đó, Phong Điền được xác định là một trong những địa bàn trọng điểm phát triển DLNN theo Đề án “Phát triển du lịch nông nghiệp trên địa bàn thành phố Cần Thơ giai đoạn 2021-2025, tầm nhìn đến 2030”.

Trong thời gian qua, chính quyền địa phương và các nhà nghiên cứu quan tâm tới các công trình nghiên cứu liên quan đến DLNN như mức độ hấp dẫn của loại hình du lịch nông thôn ở huyện Phong Điền [8], cảm nhận của du khách về du lịch sinh thái miệt vườn [9], mức giá mong đợi của du khách đối với đặc sản “nhà làm” [1], sản phẩm du lịch cộng đồng [11], phát triển DLNN huyện Phong Điền qua kinh nghiệm của một số quốc gia và địa phương [13]... Một số loại hình và sản phẩm DLNN đã được nghiên cứu bao gồm du lịch nông nghiệp ở vùng nông thôn, ẩm thực, vườn sinh thái, sản phẩm DLNN gắn với du lịch cộng đồng. Tuy nhiên, các công

trình này mới chỉ tập trung vào từng loại hình sản phẩm DLNN đơn lẻ, chưa có nghiên cứu tổng hợp về DLNN ở huyện Phong Điền để đưa ra giải pháp cụ thể giúp DLNN ở địa bàn huyện được phát triển hiệu quả, bài bản.

Chính vì vậy, nghiên cứu này được thực hiện nhằm đánh giá thực trạng phát triển DLNN ở huyện Phong Điền; trên cơ sở phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức trong phát triển du lịch nông nghiệp, từ đó đề xuất một số giải pháp phát triển DLNN huyện Phong Điền trong thời gian tới.

2. CƠ SỞ DỮ LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở dữ liệu

Dữ liệu thứ cấp liên quan đến du lịch và DLNN dưới dạng văn bản và website được nhóm nghiên cứu tổng hợp và sử dụng trong phân tích thực trạng phát triển DLNN ở huyện.

Ngoài ra, nghiên cứu còn sử dụng những dữ liệu sơ cấp được thu thập thông qua quan sát thực địa và phỏng vấn sâu từ các đối tượng liên quan (từ tháng 7 đến tháng 12 năm 2023), nguồn dữ liệu này được sử dụng để phân tích thực trạng, phân tích SWOT và đề xuất giải pháp.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp phỏng vấn sâu

Nghiên cứu phỏng vấn sâu các đối tượng có liên quan trong phát triển DLNN bao gồm: công ty du lịch lữ hành (08 đại diện công ty lữ hành), chuyên gia du lịch (08 người) và hộ dân hoạt động DLNN (05 hộ dân).

Phương pháp quan sát thực địa

Thực hiện quan sát thực địa tại các điểm tham quan, du lịch có hoạt động DLNN ở huyện Phong Điền (như vườn ca cao Mười Cường, cơ sở sản xuất bánh hời Út Dzách, vườn trái cây Vàm Xáng, vườn trái cây Chín Hồng, vườn dâu chị Trang, vườn chôm chôm Rạch Kè, Làng du lịch Mỹ Khánh, Làng du lịch Ông Đề); số lần quan sát là 05 lần (lần 01 ngày 28/7/2023, lần 02

ngày 12/8/2023, lần 03 ngày 26/8/2023, lần 04 ngày 03/9/2023, lần thứ 5 ngày 23/12/2023).

Phương pháp phân tích ma trận SWOT

SWOT là mô hình (hay ma trận) phân tích thường sử dụng trong phân tích làm cơ sở đề xuất định hướng, chiến lược và giải pháp phát triển cho một doanh nghiệp, loại hình du lịch tại một địa phương hoặc điểm đến.

Phân tích SWOT sẽ giúp tập trung vào các ưu điểm, giảm thiểu các hạn chế và đạt được những lợi thế lớn nhất có thể với các cơ hội tiềm năng. Đồng thời, qua nhóm các yếu tố của thế mạnh (S) với cơ hội (O), điểm mạnh (S) với điểm yếu (W), điểm yếu (W) và cơ hội (O), điểm yếu (W) và thách thức (T) sẽ có những hàm ý quản trị cụ thể. Phương pháp này giúp đưa ra nhóm giải pháp phát triển DLNN ở huyện Phong Điền.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1. Tài nguyên DLNN huyện Phong Điền

Phong Điền nổi tiếng với các vườn cây ăn trái, tổng diện tích cây ăn trái là 8.914 ha, sản lượng thu hoạch hàng năm đạt khoảng 100.000 tấn [19]. Nhiều mô hình sản xuất nông nghiệp có khả năng khai thác để phát triển DLNN. Trên địa bàn huyện có tổng cộng hơn 20 mô hình sản xuất theo hướng VietGAP, GlobalGAP, điển hình như mô hình VietGAP trên cây sầu riêng xã Nhơn Ái, mô hình VietGAP trên cây mít tại xã Nhơn Nghĩa, mô hình VietGAP trên cây chanh không hạt tại xã Giai Nhân... [4].

Bên cạnh đó, huyện đã hình thành và phát triển thương hiệu cho cây ăn trái đặc sản, như mô hình trồng vú sữa, mô hình trồng sầu riêng, mô hình trồng nhãn và dâu Hạ Châu. Đồng thời, Phong Điền đã phát triển một số mô hình trồng rau màu, nuôi trồng thủy sản bán thâm canh, quảng canh gắn với bao tiêu hàng hóa và phát triển du lịch cộng đồng [4].

Ngoài ra, huyện Phong Điền có hệ thống sông ngòi chằng chịt, không gian nông thôn bình dị, trong lành. Văn hoá rất đa dạng từ ẩm thực

nông nghiệp phong phú (các loại trái cây miệt vườn, món ăn được chế biến từ sản vật địa phương, văn hoá nghệ thuật truyền thống gắn liền với đời sống sản xuất nông nghiệp, nghề truyền thống đặc trưng...).

Chính vì vậy, huyện Phong Điền có thể phát triển thành các mô hình và sản phẩm DLNN khác nhau giúp đa dạng hoá sản phẩm du lịch địa phương, thu hút và hấp dẫn du khách như mô hình sản phẩm vườn sinh thái gắn với các vườn trái cây, mô hình sản phẩm ẩm thực từ việc khai thác các món ăn đặc sản, mô hình sản phẩm OCOP, mô hình sản xuất theo VietGAP và GlobalGAP, mô hình di sản nông nghiệp liên quan đến nghệ thuật âm nhạc, nghệ thuật biểu diễn và các công trình văn hoá...

Tuy nhiên, để phát triển DLNN huyện Phong Điền được hiệu quả cần xem xét đến các yếu tố điều kiện hỗ trợ khai thác và phát triển. Theo nghiên cứu của Trương Trí Thông và cộng sự [13] cho thấy, các điều kiện có ảnh hưởng đến sự khai thác và phát triển DLNN huyện Phong Điền bao gồm 11 yếu tố: thể chế chính sách, nguồn nhân lực du lịch, tài nguyên du lịch, cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật, vị trí địa lý, sản phẩm du lịch, quảng bá và xúc tiến du lịch, giá cả, thời tiết và thời vụ du lịch, nguồn khách du lịch, sức chứa của điểm đến. Trong đó, có bảy điều kiện thuận lợi giúp huyện Phong Điền phát triển DLNN hiệu quả: vị trí địa lý thuận lợi, khí hậu tốt, tài nguyên du lịch dồi dào, cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật hoàn thiện, đáp ứng nhu cầu cơ bản của du khách, có nhiều chính sách quy hoạch phát triển DLNN, giá cả hợp lý, tính cách của người dân địa phương và nguồn khách du lịch ổn định.

Qua đánh giá của các công ty du lịch lữ hành, huyện Phong Điền là địa phương giàu tiềm năng phát triển DLNN. Trong đó, có tiềm năng là 62,5% (05 công ty đánh giá), 25,0% là rất có tiềm năng (02 công ty đánh giá), chỉ có 01 công ty đánh giá là ít có tiềm năng (12,5%). Điều này

chứng tỏ có sự đồng thuận rất cao giữa các công ty du lịch lữ hành, làm tiền đề cho việc khai thác và phát triển DLNN ở huyện được hiệu quả.

3.2. Thực trạng phát triển du lịch nông nghiệp huyện Phong Điền

(1) Nguồn khách du lịch

Vào thời điểm trước khi xảy ra đại dịch COVID-19, số lượng khách và doanh thu ở địa phương tăng bình quân từ 30-40% [7]. Năm 2018, tổng lượt khách đến Phong Điền đạt gần 1,4 triệu lượt, chiếm 17% tổng lượng khách đến Cần Thơ, đóng góp 304 tỷ đồng cho nguồn thu của địa phương [3]. Năm 2019 Phong Điền đón 1,8 triệu lượt khách và doanh thu hơn 398 tỷ đồng [7].

Theo số liệu thống kê, trong 6 tháng đầu năm 2022 các điểm du lịch trên địa bàn huyện đã đón tiếp trên 530 nghìn lượt khách tham quan (tăng 56% so với cùng kỳ). Trong đó, lượng khách du lịch nội địa là 526,86 nghìn lượt (tăng 55% so với cùng kỳ), du khách nước ngoài hơn 3,17 nghìn lượt (tăng 100%), doanh thu từ du lịch ước đạt trên 191 tỉ đồng, tăng 62% so với cùng kỳ năm 2021 [10]. Các số liệu trên cho thấy du lịch Phong Điền nói chung và DLNN nói riêng đang thu hút du khách, cũng như thấy được tầm quan trọng và vị thế về du lịch là rất lớn.

(2) Sản phẩm du lịch

Các sản phẩm DLNN chủ yếu của huyện đang được khai thác là tham quan các vườn trái cây, tham quan một số điểm sản xuất thực phẩm, nghề truyền thống, một số điểm, khu du lịch liên quan đến nông nghiệp sinh thái.

Qua khảo sát 8 công ty du lịch lữ hành trên địa bàn TP. Cần Thơ cho thấy, có 8/8 công ty đã khai thác các điểm DLNN ở huyện Phong Điền vào chương trình du lịch của mình, chủ yếu là “Khu du lịch Mỹ Khánh, Thiền viện Trúc Lâm Phương Nam, Khu du lịch Lung Cột Cầu, Khu du lịch Ông Đê, Khu du lịch Phi Yến, vườn sinh thái Triệu Phát, vườn ca cao Mười Cương, vườn trái cây Vàm Xáng, chợ nổi Phong Điền, vườn

trái cây Chín Hồng, bánh hời Út Dzách” (Kết quả phỏng vấn sâu, năm 2023).

(3) Cơ sở vật chất và kỹ thuật phục vụ DLNN

Cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật tại Phong Điền đủ đáp ứng nhu cầu DLNN của du khách, từ hệ thống đường sá, điện nước, cơ sở lưu trú, ăn uống đến vui chơi giải trí.

Tuy nhiên, qua quá trình quan sát thực địa, nhóm nghiên cứu đã quan sát và ghi nhận được một số khó khăn và hạn chế đối với cơ sở vật chất phục vụ DLNN ở huyện như: cơ sở lưu trú còn nhỏ, chưa đảm bảo vệ sinh, chất lượng và tính chuyên nghiệp phục vụ tại một số nhà hàng còn thấp, hệ thống dịch vụ vui chơi giải trí còn trùng lặp, thiếu cơ sở mua sắm đặc sản chất lượng, thiếu các hoạt động giải trí về đêm, một số tuyến đường giao thông dẫn đến điểm tham quan DLNN còn nhỏ và chưa bằng phẳng, qua lưu niệm chưa mang tính đặc trưng và hấp dẫn du khách...

(4) Nhận thức của người dân về phát triển DLNN

Qua kết quả khảo sát, người dân có quan điểm, nhận thức tích cực về việc gắn kết du lịch với nông nghiệp, trong đó nổi bật là giúp người dân: “cải thiện kinh tế, tăng thêm thu nhập, lời rất nhiều, có tiền cho con ăn học” (Kết quả phỏng vấn người dân hoạt động du lịch, năm 2023). Bên cạnh đó, người dân còn cảm thấy lợi ích về mặt xã hội, mở rộng mối quan hệ, tăng kết nối “giao lưu được nhiều khách đến từ các nơi khác nhau” (Kết quả phỏng vấn người dân hoạt động du lịch, năm 2023). Không những vậy, “sản phẩm được nhiều khách phương xa biết tới” (Kết quả phỏng vấn người dân hoạt động du lịch, năm 2023) giúp tăng khả năng tiêu thụ sản phẩm.

(5) Các yếu tố hạn chế trong phát triển DLNN ở huyện Phong Điền

Theo đánh giá của các bên liên quan thì cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật để phát triển DLNN ở huyện Phong Điền còn hạn chế: “đầu tư cơ sở

vật chất, trang thiết bị ở tầm trung và thấp, cơ sở hạ tầng kỹ thuật còn hạn chế chưa đáp ứng được nhu cầu thụ hưởng của du khách, đường đi nhỏ, giới hạn xe 16 chỗ để lại, đường còn đi lòng vòng xa điểm khác” (Kết quả phỏng vấn sâu, năm 2023).

Các điểm tham quan DLNN còn khá đơn điệu, khai thác hoạt động lẻ tẻ, tự phát với các hình thức chủ yếu là tham quan vườn cây ăn trái và thưởng thức tại vườn. Các hoạt động DLNN do chủ nhà tự đảm nhận bao gồm công việc tiếp đón khách, nấu ăn, phục vụ và kể cả hướng dẫn viên tại điểm. Do phần lớn các hộ dân chuyển từ sản xuất nông nghiệp sang kinh doanh du lịch nên kiến thức và kỹ năng về hoạt động du lịch còn thiếu và yếu, chủ yếu chỉ phục vụ khách du lịch theo thói quen sinh hoạt hằng ngày.

Đặc biệt, DLNN thu hút khá lớn lượng khách quốc tế, thế nhưng khả năng ngoại ngữ là một rào cản: “người dân chưa có hiểu biết nhiều về du lịch, chưa nhận định đúng về lợi ích du lịch đem lại, kiến thức du lịch còn hạn chế, chưa chuyên nghiệp, nguồn lao động chưa lành nghề, cộng đồng địa phương chưa thật sự tham gia vào công tác khai thác và phát triển du lịch, các hoạt động đón tiếp khách phần lớn còn mang tính tự phát, không biết tiếng Anh không biết họ nói gì, không biết ngoại ngữ để nói với khách lẻ,

chỉ chủ yếu sử dụng dịch vụ qua điện thoại” (Kết quả phỏng vấn sâu, năm 2023).

Ngoài ra, các công ty du lịch lữ hành, các chuyên gia cũng cho biết gặp một số khó khăn trong quá trình khai thác và tổ chức các tour: “sản phẩm của các doanh nghiệp giống nhau; sản phẩm du lịch đại diện chưa rõ, chưa có sản phẩm đặc thù, đặc trưng, còn bị trùng lặp, sản phẩm na ná các điểm và khu du lịch khác tại Tiền Giang, Bến Tre và Vĩnh Long, chưa đa dạng phong phú về các hoạt động vui chơi giải trí, dễ tạo ra cảm giác nhàm chán cho du khách” (Kết quả phỏng vấn sâu, năm 2023).

3.3. Điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức trong phát triển du lịch nông nghiệp huyện Phong Điền

Nghiên cứu đã sử dụng ma trận SWOT để phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức trong phát triển du lịch huyện Phong Điền trên cơ sở kết quả quan sát thực tế, thu thập thông tin từ đánh giá của các bên liên quan. Qua đó, nghiên cứu đã tổng hợp được 06 điểm mạnh, 05 điểm yếu, 02 cơ hội và 06 thách thức (Bảng 1). Kết hợp các S-O, S-T, W-O và W-T, các nhóm giải pháp phát triển DLNN ở huyện Phong Điền được hình thành.

Bảng 1. Ma trận SWOT về hoạt động DLNN ở huyện Phong Điền

SWOT (Nhóm giải pháp phát triển DLNN ở huyện Phong Điền)	Cơ hội (O)	Thách thức (T)
	O1: Nhu cầu du lịch của du khách ngày càng cao. O2: Du khách có xu hướng tìm về với thiên nhiên, vùng nông thôn. O3: Du khách tìm kiếm sự trải nghiệm độc đáo trong chuyến du lịch. O4: Có nhiều đề án, đề tài nghiên cứu phát triển du lịch và DLNN tại Phong Điền.	T1: Có nhiều điểm du lịch cạnh tranh trên địa bàn TP. Cần Thơ. T2: Có nhiều loại hình du lịch khác trên địa bàn TP. Cần Thơ và vùng phụ cận. T3: Nhu cầu du lịch của du khách ngày càng đa dạng. T4: Yêu cầu của khách hàng về chất lượng dịch vụ và sản phẩm ngày càng cao.

	O5: Nhiều công ty du lịch lữ hành đã khai thác tuyến du lịch ở Phong Điền.	
Điểm mạnh (S) S1: Huyện có nguồn tài nguyên DLNN đa dạng, hấp dẫn. S2: Có vị trí địa lý thuận tiện để kết nối tuyến du lịch. S3: Hạ tầng giao thông thuận tiện. S4: Cơ sở vật chất kỹ thuật đảm bảo phục vụ du lịch S5: Người dân thân thiện, mến khách. S6: Được chính quyền địa phương quan tâm phát triển du lịch. S7: Giá cả dịch vụ phù hợp, không quá cao.	Kết hợp S + O S1, S2, S3, S4, S5, S7 + O1, O2, O3: Khai thác và phát triển sản phẩm DLNN gắn với nông thôn. S1, S6 + O4: Tăng cường hợp tác nghiên cứu khoa học phát triển DLNN.	Kết hợp S + T S1, S2, S3, S4, S4, S6, S7 + T1, T2, T3: Đẩy mạnh xây dựng thương hiệu và nâng cao năng lực cạnh tranh của sản phẩm DLNN.
Điểm yếu (W) W1: Chưa khai thác tốt tài nguyên DLNN hiện có. W2: Cơ sở hạ tầng còn hạn chế. W3: Hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật chưa đồng bộ. W4: Sản phẩm du lịch mang tính trùng lặp. W5: Các điểm DLNN còn mang tính tự phát, nhỏ lẻ W6: Đa số người dân chưa có kinh nghiệm làm du lịch. W7: Năng lực phục vụ du lịch của người dân chưa cao. W8: Khả năng giao tiếp ngoại ngữ còn hạn chế. W9: Quảng bá, xúc tiến về DLNN còn yếu. W10: Chưa có sự phối hợp của các bên liên quan trong phát triển DLNN.	Kết hợp W + O W2, W3 + O1, O4: Xây dựng và nâng cấp đồng bộ cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật tại điểm đến DLNN. W6, W7, W8 + O1, O4: Tập huấn, nâng cao năng lực du lịch cho người dân hoạt động DLNN. W1, W4 + O2, O3: Phát triển các sản phẩm DLNN đặc thù. W5, W10 + O4, O5: Tăng cường liên kết giữa các bên liên quan trong phát triển DLNN.	Kết hợp W + T W9 + T1, T2, T3: Tăng cường quảng bá, xúc tiến DLNN bằng nhiều hình thức khác nhau. W1, W2, W3, W5, W6, W7, W8, W9 + T3, T4: Nâng cao chất lượng dịch vụ và sản phẩm DLNN.

Nguồn: Nhóm nghiên cứu, 2023

3.4. Giải pháp phát triển du lịch nông nghiệp ở huyện Phong Điền

(1) Có chính sách, quy hoạch và hợp tác phát triển điểm đến DLNN

- Hiện nay, có nhiều đề án quy hoạch phát triển du lịch huyện Phong Điền. Tuy nhiên, trong thời gian tới các cơ quan chức năng cần thực hiện xây dựng quy hoạch theo hướng đa chiều (quy hoạch từ trên xuống và từ dưới lên), nhất là phải lấy ý kiến của các bên liên quan để phát triển được hài hoà, đồng bộ; quy hoạch DLNN theo hướng xây dựng chuỗi giá trị cho mỗi địa điểm để kéo dài thời gian hoạt động của du khách và tăng khả năng chi tiêu; và quy hoạch theo từng khu vực với các trải nghiệm riêng để tạo nét khác biệt. Đồng thời, có những chương trình học hỏi

nhiều mô hình tương tự đi trước để có bài học kinh nghiệm trước khi quy hoạch.

- Tiến hành rà soát và hoàn thiện những chính sách liên quan đến bảo tồn bản sắc văn hóa địa phương, các làng nghề, hộ sản xuất các sản phẩm truyền thống; hỗ trợ người dân làm du lịch; chính sách định hướng bảo vệ môi trường du lịch; chính sách thu hút vốn, các nhà đầu tư.

Cần có những chính sách quản lý phù hợp, thành lập các cơ quan quản lý như Hiệp hội hoặc Ban điều hành để tiếp nhận hồ sơ đăng ký hoạt động DLNN, định hướng phát triển du lịch, quản lý điểm đến, hỗ trợ các điểm khi cần thiết... Cần có quy định ràng buộc các hộ kinh doanh đăng ký về sản phẩm và dịch vụ, quy định an toàn an ninh, giá cả dịch vụ...

(2) *Phát triển các sản phẩm du lịch đặc thù và gắn với nông thôn*

- Các hộ dân xem xét đến việc mở rộng dịch vụ trải nghiệm cung cấp khác nhau, hoặc sáng tạo ra các món ăn, thức uống dựa trên nông sản để tạo sự khác biệt nhằm hướng đến mô hình “*mỗi nhà một sản phẩm nông nghiệp*”. Đối với mô hình này, mỗi hộ đăng ký kinh doanh phục vụ khách sẽ kinh doanh và phục vụ sản phẩm, dịch vụ không được trùng lặp với các hộ khác đã có, mà phải có sự sáng tạo.

- Chính quyền địa phương và các đơn vị lữ hành phối hợp hỗ trợ các hộ kinh doanh thực hành liên kết chuỗi giá trị (trải nghiệm, tham quan đến ăn uống, nghỉ ngơi và mua sắm). Dịch vụ lưu trú cần chú ý đến khai thác và phát triển các sản phẩm, hoạt động về đêm để tạo sự hấp dẫn và thu hút du khách như các hoạt động đèn cao tải từ, điệu hò, điệu lý, đánh bắt thủy sản về đêm...

- Xây dựng và phục dựng câu chuyện riêng cho mỗi sản phẩm (như truyền thuyết, lợi ích sức khoẻ của sản phẩm, công dụng ngày xưa và hiện tại,...) để tăng sự kích thích và gợi sự tò mò, thích thú trong quá trình trải nghiệm của du khách.

(3) *Xây dựng, nâng cấp đồng bộ cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch*

- Tiến hành cải thiện đồng bộ các tuyến đường đến các điểm tham quan, nhất là mở rộng, nâng cấp hoặc rải nhựa... Bên cạnh đó, bổ sung thêm các bảng chỉ dẫn vào các điểm tham quan DLNN để du khách có thể tiếp cận thuận tiện.

Đối với tuyến đường sông, đầu tư và cải thiện bến tàu; các tàu, thuyền du lịch phải trang bị đầy đủ áo phao cho du khách, cơ sở vật chất trên tàu cần được trang bị mới. Đồng thời, hệ thống điện và nước sinh hoạt phải đảm bảo đầy đủ để phục vụ và đáp ứng nhu cầu của du khách. Ngoài ra, cần phát triển các tuyến vận tải hành khách công cộng từ trung tâm thành phố Cần Thơ đến các khu, điểm DLNN ở huyện với chi phí phù hợp.

- Đầu tư thêm các cơ sở ăn uống với những món ăn đặc sản của địa phương, cửa hàng bán

sản phẩm lưu niệm. Phát triển cơ sở lưu trú gắn với đặc điểm, phong cách vùng nông thôn và DLNN. Các cơ sở lưu trú cần nghiên cứu và xây dựng theo phong cách kiến trúc mang nét văn hoá đặc trưng của địa phương, ưu tiên sử dụng các nguyên vật liệu từ địa phương.

(4) *Nâng cao năng lực cho người dân hoạt động du lịch nông nghiệp*

Theo khảo sát, các khoá tập huấn, đào tạo được diễn ra định kỳ hằng năm và đa dạng như các lớp quản trị du lịch, nghiệp vụ lễ tân, nghiệp vụ bàn, nghiệp vụ buồng, kỹ thuật cắm hoa trang trí bàn tiệc... nhưng thường được chiêu sinh dành cho các hộ đang hoạt động du lịch, những hộ có nhu cầu đào tạo để chuẩn bị tham gia hoạt động du lịch chưa có cơ hội tham gia. Do đó, cần có những khoá đào tạo về kiến thức và kỹ năng dành cho các hộ dân từ khi bắt đầu đăng ký hoạt động DLNN. Điều này sẽ tốt hơn các khoá dành cho các hộ đang hoạt động bởi vì có như vậy khi các hộ dân có định hướng phát triển và hoạt động sẽ được hướng dẫn bài bản từ đầu, qua đó góp phần vào nâng cao sự hài lòng của du khách, hướng đến sự phát triển du lịch bền vững.

Các nội dung tập huấn như quy tắc ứng xử, ngoại ngữ cơ bản, đón tiếp và phục vụ khách, du lịch có trách nhiệm, kỹ năng phát triển sản phẩm và dịch vụ, kỹ năng phục vụ cộng đồng và homestay... cần được quan tâm bồi dưỡng. Bên cạnh đó, khảo sát về nhu cầu đào tạo của các hộ/điểm DLNN để có thể đáp ứng được nguyện vọng và phù hợp với thực tế.

(5) *Tăng cường liên kết giữa các bên liên quan*

Theo ý kiến của chuyên gia “*huyện Phong Điền cần có sự tham gia hỗ trợ và định hướng của cơ quan quản lý nhà nước trong phát triển DLNN, cần liên kết với những nhà khoa học để hỗ trợ bước đầu phát triển du lịch, đưa khách đến từ công ty du lịch*” (Kết quả phỏng vấn sâu, 2023).

Chính vì vậy, rất cần thiết có sự phối hợp từ các bên liên quan; trong đó, Sở Văn hoá, Thể

thao và Du lịch Cần Thơ đóng vai trò chủ đạo trong việc quản lý, liên kết giữa các bên trong hoạt động cung ứng dịch vụ, hỗ trợ khi cần thiết, vận động nguồn vốn tài trợ. Đồng thời, chính quyền địa phương và cơ quan quản lý nhà nước về du lịch tại huyện cần phối hợp trong khâu quy hoạch và phát triển DLNN, nhất là chú ý đến quy hoạch theo cả hai chiều từ trên xuống và từ dưới lên để đảm bảo sự phù hợp với thực tế.

Bên cạnh đó, cần có sự phối hợp, hỗ trợ và hướng dẫn từ các nhà khoa học trong nghiên cứu, tư vấn chuyên môn, tập huấn kỹ năng về du lịch... Các công ty du lịch lữ hành cũng cần nắm giữ vai trò điều phối khách, là cầu nối giới thiệu và dẫn đoàn khách đến. Đặc biệt, cần thành lập Ban điều hành DLNN (công ty lữ hành, cơ quan quản lý nhà nước về du lịch cấp thành phố, huyện và chính quyền địa phương, hộ nông dân tham gia du lịch).

(6) Tăng cường quảng bá, xúc tiến du lịch nông nghiệp

Xây dựng các thông tin, quảng bá về DLNN của địa phương trên các phương tiện truyền thông đại chúng (báo chí, đài phát thanh, truyền hình, brochure,...) và phương tiện truyền thông mạng xã hội. Đặc biệt, cần quảng bá hình ảnh DLNN trên các trang review về du lịch, ăn uống Cần Thơ, tăng cường kết nối với các công ty du lịch lữ hành. Khuyến khích các điểm DLNN xây dựng website hoặc trang Facebook để đăng tải hình ảnh hoạt động, các dịch vụ và công bố giá niêm yết.

Bên cạnh đó, tiến hành quảng bá điểm đến DLNN Phong Điền bằng hình thức KOLs (Key opinion leader - Người có sức ảnh hưởng/người dẫn dắt dư luận), trong đó khuyến khích những người nổi tiếng có sức ảnh hưởng trên mạng xã hội (như các Youtuber, Vlogger...) đến trải nghiệm và quay clip giới thiệu về DLNN nơi đây.

(7) Nâng cao chất lượng dịch vụ, sản phẩm và năng lực cạnh tranh

Các điểm DLNN thường xuyên cập nhật các đánh giá của du khách trên các nền tảng ứng dụng du lịch (như Tripadvisor, Agoda, Booking, các trang review...) để xem xét những trải nghiệm hài lòng (và chưa hài lòng) từ du khách, từ đó cải thiện, nâng cao chất lượng dịch vụ và sản phẩm.

Các điểm DLNN thường xuyên nghiên cứu, cập nhật thêm các thông tin, thị hiếu của du khách. Các hoạt động vui chơi, giải trí cần thường xuyên thay đổi để tạo sự mới lạ cho sản phẩm của mình như các trò chơi dưới nước, sản phẩm nhà làm, các món ăn, cảnh quan nhà vườn...

Bên cạnh đó, phát triển đồng bộ từ việc khai thác các sản phẩm DLNN đặc thù của địa phương, nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển nguồn nhân lực, kiểm soát chất lượng, hoàn thiện cơ chế và chính sách phát triển DLNN...

4. KẾT LUẬN

DLNN được xác định là một trong những loại hình và sản phẩm du lịch chủ đạo tại huyện Phong Điền. Huyện có nhiều tiềm năng về nguồn tài nguyên DLNN và đã có bước phát triển mạnh mẽ, nhưng cũng còn những khó khăn, trở ngại như: còn thiếu sản phẩm du lịch đặc thù, chất lượng nguồn nhân lực du lịch chưa cao, hệ thống cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật còn hạn chế.

Thông qua quan sát thực địa, phỏng vấn sâu và phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội, thách thức (ma trận SWOT), nghiên cứu khuyến nghị số giải pháp góp phần phát triển DLNN huyện Phong Điền được hiệu quả hơn trong thời gian tới, bao gồm các giải pháp về chính sách, quy hoạch và hợp tác nghiên cứu khoa học phát triển điểm đến DLNN; phát triển các sản phẩm đặc thù và gắn với nông thôn; xây dựng và nâng cấp đồng bộ cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật tại điểm đến; nâng cao năng lực phục vụ du lịch cho người dân; tăng cường liên kết giữa các bên liên quan; tăng cường quảng bá, xúc tiến DLNN bằng nhiều hình thức khác nhau; nâng cao chất lượng dịch vụ, sản phẩm và năng lực cạnh tranh/.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bùi Văn Trịnh, Nguyễn Quốc Nghi (2018). Mức giá mong đợi của du khách đối với các đặc sản “nhà làm” ở huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Khoa học - Đại học Cần Thơ*, Số 54₍₄₎, 115-125.
2. Đoàn Mạnh Cường (2020). *Phát triển du lịch nông nghiệp gắn với Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới theo hướng bền vững (phần 2)*, <https://vietnamtourism.gov.vn/post/33581>, truy cập ngày 13/3/2024.
3. Huỳnh Văn Đà, Trần Thái Di (2021). Nhu cầu của du khách về du lịch trải nghiệm tại huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Nghiên cứu Địa lý Nhân văn*, Số 3₍₃₄₎, 73-81.
4. Mỹ Ái, Khánh Linh (2021). *Phong Điền: Hiện có 20 mô hình sản xuất theo hướng VietGap, GlobalGap*, <https://phongdien.cantho.gov.vn/wps/portal/?1dmy&page=trangchitiet&urile=wcm%3Apath%3A/phongdienlibrary/site/phongdien/noidungtrang/tintucsukien/baimacdin/457896789>, truy cập ngày 13/3/2024.
5. Phạm Lê Hồng Nhung và cs (2022). *Giáo trình Quản trị Du lịch và Dịch vụ*. Nxb. Đại học Cần Thơ.
6. Ngô Thị Phương Lan và cs (2021). *Phát triển du lịch nông nghiệp tại đồng bằng sông Cửu Long - Góc nhìn từ nông nghiệp và cộng đồng địa phương*. *Tạp chí Khoa học Xã hội*, Số 9₍₂₇₇₎, 30-44.
7. Nguyễn Trọng Nhân và cs (2022). Chất lượng môi trường du lịch: Nghiên cứu trường hợp huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Khoa học và Công nghệ, Đại học Thái Nguyên*, Số 227₍₁₇₎, 03-12.
8. Nguyễn Quốc Nghi (2019). *Các nhân tố ảnh hưởng đến mức độ hấp dẫn của loại hình du lịch nông thôn ở huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ*. *Tạp chí Khoa học - Đại học Đồng Nai*, Số 12, 29-38.
9. Trần Quốc Nhân & Tống Thị Mộng Trinh (2022). Cảm nhận của du khách về loại hình du lịch sinh thái miệt vườn ở huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Phát triển bền vững vùng*, Số 12₍₁₎, 133-142.
10. Thuy Vũ (2022). *Cần Thơ: Hơn nửa triệu du khách đến Phong Điền trong 6 tháng đầu năm 2022*, <https://tourismcantho.vn/vi/can-tho-hon-nua-trieu-du-khach-den-phong-dien-trong-6-thang-dau-nam-2022/n4367.html>, truy cập ngày 17/09/2023.
11. Trần Thị Kiều Trang và cs (2019). Phát triển sản phẩm du lịch cộng đồng tại huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Nghiên cứu Khoa học và Phát triển kinh tế Trường Đại học Tây Đô*, Số chuyên đề, 155-164.
12. Trinh (2024). *Phong Điền phát triển nông nghiệp gắn với thế mạnh địa phương*, <https://baocantho.com.vn/phong-dien-phat-trien-nong-nghiep-gan-vl>, truy cập ngày 13/3/2024.
13. Trương Trí Thông, Nguyễn Trọng Nhân (2023). *Phát triển du lịch nông nghiệp huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ qua kinh nghiệm một số quốc gia và địa phương ở Việt Nam*. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Bạc Liêu*, Số 1₍₉₎, 84-96.
14. Trương Trí Thông và cs (2024). *Đánh giá điều kiện, thuận lợi và khó khăn trong khai thác và phát triển du lịch nông nghiệp ở huyện Phong Điền, thành phố Cần Thơ*. *Tạp chí Khoa học và Công nghệ, Đại học Thái Nguyên*, Số 229₍₀₈₎, 53-64.
15. Blacka, A E, and etc. (2009). *Agri-tourism*. VirginiaTech Invent the Future, USA.
16. Creswell, J W (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches (2nd edn.)*, SAGE Publications, US.
17. Lago, N A (2017). *Tourism demand and agriculture supply: Basis for agritourism development in Quezon Province*, *Asia Pacific Journal of Multidisciplinary Research*, Số 5₍₃₎, 1-9.
18. Moraru, R. A, Ungureanu, G, Bodescu, D, & Donosă, D (2016). Motivations and challenges for entrepreneurs in agritourism. *Agron Ser Sci Res/Lucrari Stiintifice Ser Agron*, 59₍₁₎, 267-73.
19. Plog, S C (1991). *Leisure travel: making it a growth market again!*. John Wiley and Sons, New York.
20. Rong-Da Liang, A (2017). *Considering the role of agritourism co-creation from a service-dominant logic perspective*. *Tourism Management*, 61, 354-367.
21. Torres, R & Momsen, J (2011). *Tourism and agriculture: new geographies of consumption, production and rural restructuring*. Routledge, UK.
22. Veeck, G, Che, D & Veeck, A (2006). *America's changing farmscape: A study of agricultural tourism in Michigan*, *The professional geographer*, 58(3): 235-248.
23. Weaver, D B (2004). *Tourism and the elusive paradigm of sustainable development*. A companion to tourism in A Companion to Tourism, Chapter 41, 510-524.
24. Weiler, B & Hall, C M (1992). *Special interest tourism*. Belhaven Press, London.

Thông tin tác giả:

Trương Trí Thông - Trường Cao đẳng Kiên Giang
Nguyễn Trọng Nhân - Trường Đại học Cần Thơ
Nguyễn Huỳnh Phước Thiện - Trường Đại học Tây Đô
Địa chỉ liên hệ: Số 425 đường Mạc Cửu, phường Vĩnh Thanh,
thành phố Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang
Email: ttthongcantho@gmail.com; Điện thoại: 0939.842.911

Nhật ký tòa soạn

Ngày nhận bài: 26/2/2024
Biên tập: 3/2024